

Sisäministeriö
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.sm@govsec.fi
nina.vienonen@govsec.fi

VN/14247/2021-SM-1

Lausuntopyyntö Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pelastuslain ja Pelastusopistosta annetun lain muuttamisesta

Esitetyillä pelastuslain muutoksilla parannetaan paloturvallisuutta ja vähennetään omaisuusvahinkoja

Finanssiala ry (FA) edustaa tässä lausunnossa suomalaisia vahinkovakuutusyhtiöitä. Vakuutusyhtiöt korvaavat vuosittain noin 7 000 palovahinkoa, joiden korvaussumma nousee noin 200 miljoonan euroon.

Toimiva pelastuslaki ylläpitää ja kehittää paloturvallisuutta ja vähentää tulipalojen aiheuttamia omaisuusvahinkoja.

FA lausuu seuraavasti:

- Asuntojen palovaroittimien hankinta ja kunnossapitovelvoitteen siirto huoneiston haltijalta rakennuksen omistajalle parantaa palovaroittimien kattavuutta
- Valvonnan yhteydessä havaittuihin puutteisiin on puututtava ja ne on saatava korjatuiksi
- Rakennuskohteeseen rakennushankkeen aikana tehtävät tarkastukset edistävät säädösten mukaisen rakentamisen toteutumista
- Sääntely paloturvallisuuslaitteiden huollosta ja kunnossapidosta on uudistettava
- Päätös pelastustoiminnan lopettamisesta tulee antaa palokohteen omistajalle tai haltijalle

1 Asuntojen palovaroittimien hankinta ja kunnossapitovelvoitteen siirto huoneiston haltijalta rakennuksen omistajalle parantaa palovaroittimien kattavuutta

Uudet asuintaloyhtiöt varustetaan sähköverkkoon kytketyillä palovaroittimilla, sillä rakentamista koskevien säädösten mukaisesti 1.2.2009 alkaen asuinrakennuksiin on vaadittu sähköverkkoon kytkettävät palovaroittimet huoneistokohtaisesti.

Tätä vanhemmissa taloyhtiöissä huoneiston haltijat ovat velvollisia hankkimaan ja pitämään kunnossa huoneistonsa palovaroittimet. Käytännössä taloyhtiöllä ei ole mahdollisuutta varmistua palovaroittimien määrästä tai toimivuudesta rakennuksessa.

Huoneistopalojen yhteydessä on havaittu, että merkittävässä osassa huoneistoja ei ole ollut palovaroittimia tai ne eivät ole olleet toimintakykyisiä.

Hallituksen esityksessä esitetty muutos, jossa rakennuksen omistaja vastaisi palovaroittimien hankinnasta ja huollosta, parantaa tilannetta.

Rakennuksen omistaja olisi velvollinen huolehtimaan siitä, että asunto varustetaan riittävällä määrällä palovaroittimia tai muita laitteita, jotka mahdollisimman aikaisin havaitsevat alkavan tulipalon ja varoittavat asunnossa olevia.

Rakennuksen omistajan olisi myös huolehdittava, että palovaroittimet pidetään toimintakunnossa. Käytännössä tämä tarkoittaa mahdollisten patterien uusimista joko vuosittain tai valmistajan tai maahantuojan ohjeen mukaan sekä palovaroittimien uusimista niiden käyttöiän jälkeen.

Laki jättää myös hyvin sisäministeriölle mahdollisuuden antaa asetuksella tarkempia määräyksiä palovaroittimista.

FA suosittelee palovaroittimen asennettavaksi jokaiseen makuuhuoneeseen, olohuoneeseen ja poistumistielle, kuten eteiseen.

2 Valvonnan yhteydessä havaittuihin puutteisiin on puututtava ja ne on saatava korjatuiksi

Voimassa oleva pelastuslaki määrittää 81.§:ssä, että jos alueen pelastusviranomaisen valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee puutteita tässä laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa, pelastusviranomaisen on määrättävä ne korjattaviksi.

Esitetty sanamuodon selventäminen 81.§:ään (on puututtava) on kannatettava ja tuo kokonaisvaltaisempia keinoja, kuten palotarkastuksen, korjata turvallisuuspuute.

3 Rakennuskohteeseen rakennushankkeen aikana tehtävät tarkastukset edistävät säädösten mukaisen rakentamisen toteutumista

Nykyisin on laajalti tapana, että rakennusvalvonta tilaa pelastusviranomaiselta erityisen palotarkastuksen rakennushankkeen aikana. Pelastuslaki ei kuitenkaan sisällä tällaista velvoitetta.

Nyt esitetty lisäys pelastuslain 81.§ a, Tarkastus rakennushankkeen aikana, selkeyttää asiaa.

Jatkossa hyvinvointialueen pelastusviranomaisen voisi tehdä rakennuskohteeseen tarkastuksen rakennushankkeen aikana, jos rakennusvalvontaviranomaisen ja pelastusviranomaisen arvioivat tarkastuksen tarpeelliseksi lupamääräysten, suunnitelmien tai rakentamista koskevien säännösten noudattamisen valvomiseksi.

Rakennusvalvontaviranomaisen voisi sitten ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin valtuuksiensa rajoissa.

FA esittää, että tarkastukset tulisi kohdistaa ainakin rakennuksiin, joissa on merkittäviä henkilö- ja omaisuusriskejä. Näitä ovat esimerkiksi hoito- ja majoitustilat, kokoontumis- ja liiketilat ja suuret tuotanto- ja varastotilat.

4 Sääntely paloturvallisuuslaitteiden huollosta ja kunnossapidosta on uudistettava

Pelastuslain 12.§:n mukaan paloturvallisuuslaitteet on pidettävä toimintakuntoisina sekä huollettava ja tarkastettava asianmukaisesti.

Saman pykälän mukaan sisäministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä:

- 1) laitteiden toimintakunnossa pitämiseen liittyvistä teknisistä yksityiskohdista ja menettelytavoista sekä kunnossapito-ohjelmasta;
- 2) laitteista, joille on tehtävä käyttöönotto- tai määräaikaistarkastus tai jotka on huollettava määrävälein;
- 3) huollon ja tarkastuksen ajankohdasta ja määrävälistä;
- 4) toimenpiteiden kirjaamisesta.

Palovaroitimia, automaattisia paloilmottimia ja automaattista sammutuslaitteistoa sekä käsisammuttimia koskevaa sääntelyä käsitellään erillisessä pelastustoimen laitteista annetun lain uudistamishankkeessa.

Tämä sääntely tulee ajantasaistaa pelastuslain uudistamisen yhteydessä. Huoltoon, kunnossapitoon ja tarkastuksiin liittyviin asioihin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

5 Päätös pelastustoiminnan lopettamisesta tulee antaa palokohteen omistajalle tai haltijalle

Pelastuslain 40. §:n 1 momentissa sanotaan, että kohteen omistaja on velvollinen huolehtimaan tulipalon jälkiraivauksesta ja -vartioinnista sen jälkeen, kun tilanne ei enää vaadi pelastuslaitoksen toimenpiteitä. Ajankohdan ratkaisee pelastustoiminnan johtaja.

Pelastustoiminnan johtajan tulee tehdä 34. §:n 4 momentissa tarkoitettu päätös pelastustoiminnan lopettamisesta ja ilmoittaa siitä kohteen omistajalle.

Edellä mainitussa 34.§:ssä todetaan, että jos eri viranomaisille ja tahoille kuuluvien vastuiden ja toimivaltuuksien selkiyttämiseksi on tarpeen, pelastustoiminnan johtajan tulee tehdä pelastustoiminnan aloittamisesta tai lopettamisesta nimenomainen päätös. Päätöksestä on ilmoitettava asianomaisille viranomaisille ja asianosaisille heti, kun se on mahdollista. Pyydettyessä päätös on vahvistettava kirjallisesti.

FA esittää, että päätös pelastustoiminnan lopettamisesta olisi aina annettava kirjallisena kohteen omistajalle tai haltijalle heti, kun se on mahdollista, jotta hän ymmärtää tilanteen ja pystyy huolehtimaan jatkotoimista.

6 Muuta

Esityksen tavoite, parantaa eri ministeriöiden ja muiden toimialojen toiminnan kokonaisvaltaista kehittämistä ja yhteensovittamista pelastustoimessa, on tärkeä.

Samoin pelastustoiminnan alueellisen ja valtakunnallisen johtamisen ja tilannekuvan ylläpidon kehittäminen ja pelastustoiminnan varautumisen kehittäminen on kannatettavaa.

Finanssiala ry

Taina Ahvenjärvi